

BREDASCHE

COURANT

ZONDAG

13 JULIJ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER

WETENLAARSEN, van den heer Kapitein *van der Vliet*, bij deze ter kennis van de burgerij, dat te rekenen van morgen den 12. Julij, de gemeenschap langs den strandweg van Breda naar Terheijden weder voor voertuigen zal geopend zijn.

Breda, den 11. Julij 1851.

DE ROY, vt.

Ter ordonnancie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIS, den 10den Julij.

In de zitting der wetgevende vergadering van Dinsdag 11. heeft de heer de *Tocqueville* eindelijk zijn verslag nopens de gedane voorstellen tot herziening der constitutie uitgebragt, hetwelk door de vergadering met de grootste aandacht werd aangehoord; de slotsom van dat verslag was, dat de commissie eene geheele herziening der Constitutie wenschelijk acht, echter niet om dus tot den Monarchalen vorm terug te keeren, maar om den bestaanden Republikeinischen regeringsvorm te verbeteren en op nog hechtere grondslagen te vestigen. Eenparig is de commissie van oordeel, dat, wordende door de wettige meerderheid in de Vergadering tot geene herziening besloten, de Constitutie dan moet blijven zoo als zij is en door allen geëerbiedigd worden. De beraadslagingen over het verslag van den heer de *Tocqueville* zijn op aanstaanden Maandag bepaald.

Gezegt rapport voldoet eigenlijk niemand geheel en al, doch mishaagt daarentegen aan zeer weinigen, behalve welken men in de vergadering tot herziening kan men zoo goed als mislukt beschouwen, immers wat het resultaat betreft.

— Drie hoofden der legitimisten, de heeren *Berrier*, *St. Priest* en *Benoist d'Azy*, zich naar Londen begeven hebbende, om de algemeene tentoonstelling te bezoeken, hebben bij die gelegenheid een bezoek afgelegd bij de weduwe van Koning *Lodewijk Phillips*, de Koningin *Maria-Amelia*, waar ook bij tegenwoordig waren de Hertog van *Nemours* en de Prins van *Jonville*. Deze stap, die hier veel opzich heeft gebaard, wordt beschouwd als eene poging tot verzoening tusschen de beide takken van het Bourgondische Huis.

Nog eene andere zaak wordt als van veel beteekenis beschouwd. Het is dit dat de staatsraad heeft bij de behandeling van een wetsontwerp over de verantwoordelijkheid van den President der Republiek en van de ministers, staatsraad verklaard elke poging, strekkende om buiten de bepalingen der constitutie de herkiezing van den President te bevorderen. — De zwakheid en de weinige sympathie voor de Bonapartistische partij is hieruit op nieuw gebleken.

— In het departement Haute Vienne is de kandidaat van de partij der orde, de heer *Bataille*, tot lid der wetgevende vergadering gekozen. Dezelfde titelag heeft men te verwachten in het departement Seine-et-Marne, waar de heer *Rapin-Lechallou* de overhand reeds had, en in het departement Dordogne, waar de minister van openbare werken *Magne*, de meerderheid op zich vereenigt heeft. — Men heeft ook gezien dat personen in het departement, die bezig waren met het drukken van een nieuw bulletin van het centraal comité van wederstand; ook is de drukpers welke zich daar bevond in beslag genomen. Het nieuwe bulletin is in gelijken geest als de vorige; hevig wordt daarin tegen *Louis Napoleon* uitgevaren, als een werktuig in de handen der Jezuïeten.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 55,95; 5 pCt. 93,65; Nap. renten 29,50; Rom. L. 73.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Julij.

Men verzekert, maar voor velen vereischt het nog nadere bevestiging, dat de heeren von *Kleist Retzow* en von *Puttkammer* tot opperpresidenten in de Rijnprovincie en Posen, ter vervanging der heeren von *Auerswald* en von *Bott*, benoemd zijn. De Regering schijnt vast besloten te hebben het besluit tot herstelling der Provinciale Landdagen, hetwelk zoo grooten tegenstand ontmoet, niet op te geven. Mogten haar hinderpalen in den weg worden gelegd, dan wordt den Minister van Binnenlandsche Zaken het recht tot benoeming van notabelen tot leden der genoemde Landdagen toegekend.

De Jurij te Keulen heeft heden den bekenden afgevaardigde bij den Rijksdag *Raveaux* schuldig verklaard aan deelneming aan den opstand in Baden, en aan deelneming aan een complot, door het te worden van het Rijksgesellschaft van 6 Junij 1849. Het Gerechtshof heeft hem, dien ten gevolge, bij verstek ter dood veroordeeld.

— Als een bewijs, tot hoe groote opofferingen een wel is waar klein, doch eensgezind en met geestdrift bezielde volk in staat is, wordt gemeld, dat de bevolking van Denemarken op niet meer dan 1,445,800 hoofden kan worden geschat, en dat de gedurende drie jaren volgehouden oorlog 60 millioenen Rth. heeft gekost.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den Julij.

De wet op de kerkelijke titels werd Maandag in het Hoogerhuis ingebragt en ten eersten male gelezen. Lord *Monteagle* wilde reeds dadelijk zijne bezwaren tegen die wet ontwikkelen, maar de President van den Raad zeide dat hij zich tegen alle discussie daarover verklaren zou, vóór dat de gelegenheid daartoe zich bij de beraadslaging over de tweede lezing van zelf zal opdoen.

In het Lagerhuis is eene motie van den heer *Souley*, om den arbeid in de Iersche werkhuizen zoo veel doentijk tot verligting van de armentax in Ierland te doen strekken, met 64 tegen 42 stemmen verworpen. Dien dag leed het Ministerie nog eene nieuwe nederlaag, door de aanneming van een door lord *Grosvenor* gedaan voorstel, waartegen de Kanselier der schatkist bedenkingen geopperd had. Het strekte om verlof te hebben tot indiening van een wetsontwerp, tot opheffing der jaarlijksche betalingen aan welke procureurs en solliciteurs onderworpen zijn.

— Uit den nu volledig opgemaakten staat der openbare inkomsten gedurende de drie maanden van het eerste kwartaal blijkt, dat zij in die drie maanden 95,354 ponden sterling minder dan in dezelfde drie maanden van het vorige jaar en over het geheele jaar 240,739 ponden sterling minder hebben opgeleverd, zoodat vooraf te regt gezegd was dat de vermindering betrekkelijk niet zeer belangrijk wezen zou.

— Heden avond heeft H. M. het sedert lang aangekondigde bezoek aan de City gebragt. De Koninklijke stoet verliet ten negen ure het paleis van Buckingham; in het achtste rijtuig waren de Koningin en prins *Albert* gezeten. H. M. droeg een wit satijn gewaad met goud geborduurd en met gouden, zilveren en wit satijnen linten versierd, rijk met diamanten bezet; haar hoofdtooi bestond uit bloemen en diamanten. Prins *Albert* droeg de uniform van kapitein-generaal en kolonel der artillerie, met de teekenen der orden van den kouseband en van het Gulden Vlies. In Guildhall gekomen, werd de Vorstin met veel geestdrift ontvangen; alles was daar feestelijk getooid, en toen H. M. op den troon gezeten was, ontving zij daar de hulde van meer dan 3000 aanwezigen. De Koningin nam vervolgens aan een luisterrijk hanket deel en keede tegen den nacht naar het paleis terug. De City was bij deze gelegenheid prachtig geillumineerd.

H. M. hield eergisteren Court in het paleis van Buckingham, en ontving de geloofsbriefen uit handen van den nieuwen buitengewonen ambassadeur der Fransche Republiek, graaf *Walewski*. Des avonds van dien dag werd een groot concert ten Hove gegeven, tot bijwoning waarvan ongeveer vierhonderd personen van aanzien genoodigd waren.

Dagelijks wordt de groote tentoonstelling door H. M. en prins *Albert* vergezeld door een of meer hunner kinderen, bezocht. Het getal der overige bezoekers blijft bestendig zeer groot; gisteren bedroeg het 65,962. Door het wegnemen van het glas op verschillende punten is de warmte in het gebouw veel dragelijker geworden.

— Er zijn over Engeland berigten van de Kaap ontvangen van den 31sten Mei jl. Er was sedert de afzending der vorige berigten schier geene verandering in den staat van zaken aan de grenzen gekomen. Evenwel verwachtte men stellig, dat vóór het vertrek der eerstvolgende stoomboot de gouverneur der kolonie sir *Harry Smith* eenige beslissende bewegingen hebben ondernomen. Als vroeger, waren gedurig sterke patrouilles uitgezonden om den vijand afbreuk te doen; zij drongen meermalen in het *Amagala*-gebergte door, en tot de sterke stellingen, aldaar door de inlanders ingenomen; maar deze hadden zich telkens tijdig verwijderd, hun vee met zich voerende. Intusschen was het getal van tot in de kolonie stroomende Kafferhorden grootelijks toegenomen, waarschijnlijk ten gevolge van het gebrek dat zij in de bosschen leden. Gelukkig was een nieuw regiment te Port-Elizabeth geland en naar *Grahams-town* getrokken, zoodat er nu eene sterke krijgsmagt binnen de grenzen der kolonie was om de pogingen der hurgers en trouw gebleven inlanders te ondersteunen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Julij.

Bij de algemeene beraadslagingen over het ontwerp tot regeling van het bevorderen, ontslaan of op pensioen stellen van de militaire officieren der landmagt, in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 11. Dinsdag, waarvan wij in ons vorig Nummer met een woord gesproken hebben, heeft bepaaldelijk de heer *Taets van Amerongen* eenige bedenkingen in het midden gebragt, wat het beginsel der bevordering bij keuze betrof, waarvan hij geen voorstander was, omdat zij niet konde strekken om een goeden geest bij het leger te onderhouden, ligtelijk in protectie ontaarden en den weg tot willekeur banen. Daarom wilde hij dat geen officier van de gewone wijze van bevordering wierd uitgesloten dan op advies van een raad van onderzoek.

De heer van *Goltstein* trad vervolgens in eene ontwikkeling van Art. 58 der gewijzigde Grondwet, en meende dat men bij de onderhavige voordragten van den geest van dat artikel is afgeweken. Vooral in oorlogstijd moest den Koning de vrijheid van bevordering bij keuze gelaten worden; ook wat het ontslaan van officieren betreft, meent de spreker dezelfde beperking in de magt des Konings, dezelfde miskenning van den geest der herziene Grondwet te ontwaren. Hij achtte dat de opperbevelhebber in oorlogstijd, niet aan den langzamen gang van eene commissie van onderzoek moest gebonden zijn, maar vrijheid hebben om een officier te ontslaan die zich misdroeg; hij wenschte en bij bevordering en bij ontslag onderscheid tusschen vredes- en oorlogstijd.

De Minister van Oorlog antwoordde den eersten spreker, dat, wanneer de bevordering geheel en al naar rang en ancienniteit zou moeten plaats hebben, het leger alsdan in een toestand van onverschilligheid en slaperigheid zou kunnen geraken, en er geen prikkel meer zou overblijven, om zich toe te leggen op de wetenschappen en kundigheden waardoor men in het militaire vak kan uitmunten. Eene benoeming alzoo van $\frac{5}{6}$ bij ancienniteit en $\frac{1}{6}$ bij keuze acht hij allezins heilzaam voor de dienst en tevens in het belang der officieren. Hij zal van dat beginsel dan ook in geen deelen kunnen afwijken, en zich moeten verzetten tegen het door den heer van *Amerongen* voor te dragen amendement. De tweede spreker heeft meer bepaald doen uitkomen, dat de opperbevelhebber in tijd van oorlog meer magt moet hebben, daar dit anders helemmerend, ja gevaarlijk zou kunnen zijn voor de goede volvoering der operatiën tegen den vijand. Maar de spreker heeft zich daarin blijkbaar vergist; wat hij uiteen zette faalt in de toepassing, want als een officier zich in oorlogstijd of voor den vijand daden veroorloven zou die gevaarlijk voor het leger of deszelfs operatiën mogten kunnen zijn, dan wordt hij onmiddellijk voor den krijgsraad gebragt, die alsdan zijn onmiddellijke regter is, dan komt geen advies van een raad van onderzoek te pas, want deze is alleen ingesteld bij art. 28 voor de gewone gevallen van wangedrag, nalatigheid, of wat meer ook, in art. 27 omschreven.

De heer *Taets van Amerongen* verduidelijkt zijne meening; hij had niets tegen de verhouding van $\frac{5}{6}$ en $\frac{1}{6}$, maar wel tegen de wijze hoe de benoemingen bij keuze kunnen geschieden.

De minister ontvouwde nogmaals het heilzame der bepaling. Een officier wil hij niet alle energie en ambitie verliezen en wil men de discipline handhaven, moet niet in de omstandigheid geplaatst worden, dat hij niets meer te wachten heeft van zijn chef of van de Regering. De voorwetenschap van niet eerder dan op een bepaalden tijd, maar in allen geval zeker op dien bepaalden tijd, in rang op te volgen, doet alle ontwikkeling van geestvermogens, allen buitengewoon ijver om meerdere en uitstekende geschiktheid te erlangen insluimeren en dat zou zeer nadeelig werken op den geest en de waardij van het leger.

Ook de heer van *Goltstein* vindt zijne bezwaren niet voldoende opgelost; hij heeft niet zoo zeer bedoeld bepaalde gevaarlijke handelingen voor den vijand, maar in het algemeen onbehoorlijke gedragingen in oorlogstijd; ook zijne bedenking was niet weggenomen, waarom bij het ontwerp is afgeweken van de bestaande reglementen, ten aanzien van de verhouding der bevordering bij keuze en die bij ancienniteit.

De Minister herhaalde dat de bevelhebber in oorlogstijd in geen deele gebonden is opzigtelijk het bestraffen van ongeoorloofde daden door officieren, en merkt voorts op, dat over de aanvulling van $\frac{1}{6}$ der officieren bij keuze inderdaad klagen zijn gerezen, en dat $\frac{1}{6}$ veel beter aan het doel zal beantwoorden.

De algemeene beraadslagingen werden nu gesloten en een aartvang gemaakt met de overweging der artikelen, waarmede men tot art. 27 is gevorderd. Onderscheide amendementen, op sommige artikelen voorgesteld, werden door de Staten-Generaal aangenomen, en door den Minister van Oorlog besproken of bestreden; geen daarvan wordt aangenomen. Bij de behandeling van art. 27 zijn langdurige discussiën gevoerd over het al of niet huwen der officieren; de heer *Storm van 's Gravesande* acht het wenschelijk dat geen officier trouwde; als hij in het gevaar is en zijn leven blootstelt, dan is het niet dan natuurlijk dat hij aan zijn gezin denkt, hetgeen invloed op zijn moed kan uitoefenen; komt daar nu nog armoede bij, dan is het zaak, het trouwen zoo veel mogelijk te beperken. Zulks wordt door den heer *Sloet tot Oldhuis* bestreden, wiens gevoel het schokt, dat het alleen aan rijke officieren vergund is te trouwen.

In de zitting van Woensdag zijn de discussiën over het niet afgehandelde Artikel 27 voorgesteld.

De heer *Storm van 's Gravesande* trekt zijn op dit Artikel voorgesteld amendement in, doch stelt thans voor, ter beperking van het huwelijk der officieren, aan het slot van het Artikel, eene nieuwe bepaling te voegen, houdende dat een officier kan ontslagen worden, wegens het aangaan van een huwelijk zonder 's Konings toestemming.

De Minister vereenigt zich met dit amendement, alsmede met een voorstel van den heer van *Eck*, om in het Artikel: eerbied voor den persoon des Konings te lezen. Hij heeft ook, bij nader inzien, geen bezwaar tegen het amendement van den heer *Dommer van Poldersveldt*, om uit de wet te laten de poenaliteit wegens geschriften de militaire dienst aanrandende, wel wetende dat onze officieren daarvan geen misbruik zullen maken; daarentegen bestrijdt hij het amendement van den heer van *Hoëvell* voor de onbeperkte vrijheid van het huwelijk der officieren.

Het amendement van den heer *Dommer* wordt met 44 tegen 17 stemmen aangenomen, dat van den heer van *Hoëvell* met 41 tegen 20 stemmen verworpen, en daarop het geheele artikel met 44 tegen 17 stemmen aangenomen. Dit luidt nu als volgt:

« Art. 27. Geen officier kan uit den dienst worden ontslagen, dan 1°. eervol, op eigen aan Ons gedaan verzoek, hetwelk niet kan worden afgewezen, dan in tijden van oorlog, of op grond van verplichtingen, aan de benoeming verbonden, of andere verbintenissen deswege aangegaan; 2°. na eene regterlijke veroordeeling; welke, hoezeer het verlies van den militairen rang niet uit haren aard ten gevolge hebbende, nogtans heeft plaats gehad wegens eene handeling, welke hem onwaardig maakt, den rang van officier te bekleden; 3°. wegens geschriften of daden in het openbaar of anderszins geschriften, waardoor de waardigheid van den officiers-rang, de eerbied voor den persoon des Konings en de grondwettige instellingen of krijgstuclit bepaaldelijk worden aangerand; 4°. wegens aanhoudend wangedrag; 5°. uit hoofde van opzettelijke en herhaalde ongehoorzaamheid, mishandelen van minderen, misbruik maken van gezag, inzonderheid wanneer door eene of andere dezer handelingen stellig nadeel aan den dienst of aan personen is toegebracht; 6°. wegens verregaande nalatigheid in het vervullen der opgelegde pligten; 7°. wegens het aangaan van een huwelijk zonder Onze toestemming.»

De Artt. 28—37 worden vervolgens aangenomen. Op Art. 39 stelde de heer *Taets van Amerongen* een amendement voor, om weg te laten de bepaling, dat een officier op non-activiteit gesteld wordt bij het aanvaarden van het lidmaatschap van eene der beide Kamers van de Staten-Generaal, omdat die bepaling reeds uit Art. 94 der Grondwet voortvloeit. Na langdurige discussie en na 't verworpen van dit en andere amendementen, wordt het artikel volgens de oorspronkelijke redactie aangenomen. Ook Art. 39 behelzende de bepaling van het non-activiteits-traktement, waaromtrent de heer *Taets* aan het hoofd wilde hebben gesteld, dat officieren die van regte wege op non-activiteit komen, hun activiteits-traktement zouden behouden, werd onveranderd aangenomen; vervolgens de Artt. 40 en 41.

Over de IVde afdeeling: Van het op pensioen stellen, werden de discussiën aangevangen, doch om het vergevorderd uur verdaagd tot Donderdag.

In de zitting van Donderdag zijn de beraadslagingen over ontwerp A der militaire wetten voortgezet, en wordt nu art. 42 daarvan, met een door den Minister van Oorlog daarin voorgesteld amendement, met 52 tegen 6 stemmen aangenomen, als mede de volgende artikelen, ongewijzigd, nadat in het 45ste of laatste artikel was ingevuld de tijd der in werking treding dezer wet, zijnde 1 October 1851. Daarna is de geheele wet (regeling van de bevordering, het ontslag en op pensioen stellen van de officieren der landmagt) aangenomen met algemeene stemmen op eene na (die van den heer *Taets van Amerongen*).

Aan de orde is ontwerp B (tot regeling van pensioenen bij de landmagt). De artikelen 1—41 worden, enkele daarvan met amendementen, aangenomen, en de voortzetting der discussiën over die wet wordt op morgen bepaald, weshalve die over de wet op het regt van vereeniging alsdan geen voortgang zullen hebben. De Vergadering gaat over in commissie generaal.

In den loop dezer zitting is kennis gegeven dat het algemeen verslag over het wetsontwerp nopens de betaling door Nederland in de Russische schuld in Holland gereed is. De dag der behandeling daarvan zal nader worden bepaald.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de beraadslagingen voortgezet over het wetsontwerp tot regeling van de pensioenen bij de landmagt. Dit wetsontwerp is met algemeene stemmen aangenomen.

Het wetsontwerp tot regeling van de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen van de officieren der zeemagt is, nadat de beraadslaging daarover was afgelopen, met 48 tegen 3 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren: *Groen van Prinsterer*, *Hoffman* en van *Lynden*.

Het wetsontwerp tot regeling der pensioenen bij de zeemagt is na afloop der beraadslagingen daarover, met 47 stemmen tegen 1 stem, die van den heer *Ter Brugge-Hugenbols*, aangenomen. Het wetsontwerp tot het verleenen der hooger school van Nederland en de wetsontwerpen tot wijziging der staatsbegrootingen voor 1850 en 1851 ter zake van de opleiding van de adelborsten der marine.

In de zitting der Provinciale Staten van Noord-Brabant van Dinsdag 11, is allereerst gehandeld over het nieuwe reglement voor de Oude Maas nabij Heusden, en ten slotte de verzending naar Gedeputeerde Staten besloten.

De griffier brengt de nieuw ingekomen stukken ter tafel, waarna de afdeeling n°. 1 verslag doet: Bij monde van den heer *Walter*, over de gevraagde subsidie voor eene los- en ladingplaats voor stoombooten te Willemstad, en concludeert tot afwijzing, als zijnde deze zaak van geheel plaatselijk belang of wel zuiver in het voordeel der stoombooten. Wordt dienovereenkomstig besloten.

Bij monde van den heer van *Gillze*, over de gevraagde toelage van f 1000 voor het instituut van doopsgezinden te St. Michiels-Gestel en concludeert tot toewijzing, welk gevoelen door de vergadering wordt aangenomen.

De afdeeling n°. 2 doet vervolgens verslag bij monde van den heer *Dijkhoff*, nopens de voorgestelde herziening van het reglement voor de polders van der Eigen, Maasland, en anderen, en concludeert tot verwijzing naar gedeputeerde staten, om onderzoek, ten einde in de najaars-zitting daarover verslag te doen, hetgeen wordt goedgekeurd.

Bij monde van den heer *van Cooth*, die concludeert wegens eene mindere belangrijke kwestie tot verzending naar gedeputeerde staten, hetgeen wordt goedgekeurd.

De afdeeling n°. 3 heeft verschillende rapporten in gereedheid.

De heer *van Baar* doet namens deze verslag over het verzoek om den weg van Tilburg over Oirschot naar Eindhoven over Best te doen loopen, en concludeert tot het aanhouden der zaak, om bij de behandeling ten principale in aanmerking te komen, hetgeen wordt aangenomen.

De heer *van der Poest Clement*, doet namens dezelfde afdeeling verslag nopens de achterstallige gemeentes schulden, in het aanleggen van provinciale wegen. Onderscheidene plaatsen schijnen onwillig of onmagtig te zijn, om het door hen verschuldigde te voldoen, zoeken allerlei uitvlugten, en moeten ingevolge het rapport geregeldijk vervolgd worden. Verschillende sprekers doen zich aangaande dit onderwerp op, en het gevolg was dat de slotsom van het rapport met 57 tegen 2 stemmen aangenomen is.

De heer *Bijvoet* doet namens commissie n°. 3 rapport over de digting van de *Weg van Eindhoven naar Tilburg*, welke digting, eenige reglement of bestuur plaats had, en waardoor groote rampen konden ontstaan. Men had gevraagd deze digting op eenen bepaalden tijd, den 15den Maart te doen plaats grijpen, en zulks van 's Rijks wege, waarvoor noch de afdeeling noch de vergadering ongezinnd was. Dientengevolge werd er eene bijzondere commissie benoemd, bestaande uit de heeren: *Bijvoet*, *Sassen*, *Dijkhoff*, *de Quay* en *Walter*, ten einde een adres aan den koning in te dienen, opdat daarop de noodige orde zoude gesteld worden.

In de zitting van Woensdag, bragt de heer *Pape*, namens de Afdeeling n°. 2, verslag uit over sommige bedenkingen door den Minister van binnenlandsche zaken op de redactie van de instructie, voor gedeputeerde staten gemaakt, welke bedenkingen door de vergadering gedeeld worden, en bene wijziging in de bedoelde instructie vormen.

De heer *Gerlach* doet namens de afdeeling n°. 3 verslag, ten einde het gevraagde $\frac{1}{2}$ gedeelte voor de begraving van den weg naar Rijswijk, voor f 3,390.00 aanbesteed, toe te kennen, waaraan gevolg gegeven wordt.

Eenige subsidien tot verbetering van wegen worden, overeenkomstig de gedane rapporten, toegestaan; de kwestie nopens den weg van Eindhoven naar Tilburg naar Gedeputeerde Staten verzonden; de kwestie nopens den afstand van gronden te Heeze voor den weg van Eindhoven naar de Limburgsche grenzen wordt aangehouden.

De heer *Bots* concludeert over de rigting van den weg naar Lieshout, om die zaak naar het gedeputeerd bestuur te verwijzen. Op verzoek van den heer *van Roy* wordt dit stuk ter visie gelegd om den 11den in beraadslaging te komen.

De heer *de Quay* rapporteert over de ingebragte bezwaren, betrekkelijk den weg van Uden over Zeeland naar Reek, en concludeert tot verwijzing naar gedeputeerde staten, die overeenkomstig besluit nemen.

De bijzondere commissie, voor de digting van den weg van Eindhoven naar Tilburg, doet aan de vergadering mededeeling nopens haar ontworpen adres daarvoor aan den koning in te dienen, hetgeen eenstemmig wordt goedgekeurd.

In de zitting van eergisteren (Donderdag) is besloten dat de gemeenten die achterlijk zijn gebleven in het voldoen harer bijdragen in den grindweg van Heusden en Werkendam, binnen twee maanden betaling zullen moeten doen of billijke voorstellen inzenden, bij gebreke waarvan zij dadelijk geregeldijk zullen worden vervolgd.

Bij de behandeling van het adres van het stedelijk bestuur van Breda, betrekkelijk den aanleg van eenen weg van Ginneken naar de Belgische grenzen, waaromtrent vroeger besloten was, dat eene subsidie uit de provinciale fondsen zoude verleend worden, wanneer het bleek dat van de zijde van België die weg zouden aangesloten worden, is aan de vergadering medegedeeld, dat het Belgisch gouvernement zich daartoe zeer genegen heeft betoond, en dat thans tusschen beide regeringen onderhandelingen aangeknoopt zijn, van welke men met grond goede uitkomsten mag te ontmoet zien.

Gisteren zouden de Provinciale Staten nog eene zitting houden en dan op recess tot den 22sten dezer uiteengaan.

In ons vorig Nummer hebben wij met een woord melding gemaakt van de discussie in de zitting der Provinciale Staten van Maandag 11., over de subsidien aan de school van beeldende kunsten te 's Bosch en aan de teekenscholen te Breda en te Eindhoven te verleenen, welke subsidien voorgesteld was met $\frac{1}{2}$ te verminderen. Door den heer *van Dam* en vijf andere leden was een amendement daartegen voorgedragen, strekkende om de gewone subsidie te behouden; de heer *van Dam*, het woord bekomen hebbende, heeft de wijze het volgende in het midden gebragt:

"Ik heb de eer u te berichten, dat de subsidien aan onderscheidene teekeninstituten toegekend, waren verminderd geworden; te vergeefs heb ik de oorzaak hiervan trachten op te sporen en moet rondborstig bekennen, dezelve nog niet te bevinden; want eerder had ik mij eene vermeerdering, dan wel eene vermindering voorgespiegeld.

"Ik zeg eene vermeerdering; want behoef ik u indachtig te maken, M. H., hoe overal men zich beijvert, kunsten en wetenschappen bevorderbaar te zijn? Behoef ik het u te herinneren, hoe men zich overal het lot van den werkman, van den ambachtsman aantrekt, om dien in de gelegenheid te stellen, zich te bekwalen en daardoor het noodige voor zich en de zijnen te kunnen verdienen? En dat alles zoude men hier uit het oog verliezen, door met der tijd ten behoeve der provincie eene karige subsidie voor die instellingen van slechts f 1200 te besparen.

"Ik zal, M. H., u het nuttige der instelling zelve niet schetsen; het is u bekend, maar het zij mij geoorloofd, sprekende over de stad mijner woning, eenige aanmerkingen in het midden te brengen. In het jaar 1825 werd te Breda voor het eerst het nut en de noodzakelijkheid eener instelling, als die, waarvan hier gewaagd wordt, ingezien, en men aarzelde niet, dadelijk eene som van f 16,000 te besteden voor den aankoop der daartoe

benoedigde gebouwen. Van 1825 tot 1837 leerde men bij ondervinding, hoe nuttig die instelling was, en men aarzelde alweder niet, eene som van f 1532 te besteden tot aankoop van de voorwerpen, welke het daar te geven onderwijs bevorderlijk konden zijn. De regering der stad bepaalde zich daarbij niet; maar offerde jaarlijks nog eene som van f 1600 op voor onderscheidene traktementen, vuur, licht, enz.; en ten behoeve van wie? Van ruim 200 ambachtslieden, niet alleen ingezetenen der stad Breda, maar van verschillende gemeenten der provincie, die daar komen, om werk te vinden, en die, na hunnen dagarbeid verrijgt te hebben, zich naar de teekenschool begeven; om er zich in hetgeen daar geleerd wordt, te bekwalen.

"Nu, voor die gedane opofferingen en jaarlijks uit te keeren traktementen, vraagt de stad Breda slechts f 480, om in stand te houden en door aankoop van voorwerpen uit te breiden eene instelling, waar de behoeftige werkman zich bekwalen kan, om eenmaal nuttig voor zichzelf, nuttig voor de maatschappij te worden.

"En daarvan hebben wij in Breda niet één, maar bereids onderscheidene voorbeelden gehad; van behoeftigen, zoo wel uit de stad als uit de omstreken, die door hunne talenten, in het instituut aangekweekt, zich goede betrekkingen hebben weten te verwerven. Wil men alzoo uitbreiding geven aan eene zoo nuttige, zoo noodzakelijke instelling, men verleen subsidie: wil men zich het lot van den behoeftigen ambachtsman aantrekken en ook hierdoor mede het pauperismus tegengaan, men weigere de gevraagde subsidie niet.

"Ziedaar M. H., wat ik heb vermeend tot adstructie van mijn amendement in het midden te moeten brengen in het belang eener zaak, die ik u ernstig aanbeveel."

Ook de heer *N. Sassen* ondersteunde het amendement, en sprak bepaaldelijk over de school te 's Bosch. Nog andere sprekers voerde het woord en ten slotte werd gezegd amendement met 40 tegen 15 stemmen aangenomen.

H. M. de Koningin is Donderdag avond ongeveer ten negen ure in goeden welstand van het Loo in de residentie teruggekeerd. Z. K. H. de prins van Oranje is op het Loo gebleven.

In de residentie is aangekomen en aan het hotel de l'Europe afgestapt Z. K. H. de Kroonprins van Wurtemberg, om gedurende eenigen tijd de baden te Scheveningen te gebruiken.

Onder de zinspreuk *Nederland en Oranje*, hebben eenige kiezers te Amsterdam hunne medekiezers uitgenoodigd tot het houden eener voorlopige bijeenkomst op Woensdag den 23. Julij, ten einde een middel van gemeenschappelijk overleg te beramen, om de stemmen van diegenen, welke één beginsel zijn toegedaan, op hetzelfde personeel te vestigen bij de benoeming der 39 ingezetenen voor den Raad der stad. Onder de namen der 14 kiezers, van welke deze uitnoodiging uitgaat, treft men die aan der heeren J. J. en P. J. Teding van Berkhout, E. C. Boissevain en J. da Costa.

Bij besluit van den 6 dezer, heeft Z. M. de algemeene rekening, aantoonende de heerschotheid der Oostindische remises in goederen en geld en het gebruik van die remises gemaakt, gedurende het jaar 1849, benevens de tweede suppletoire rekening over 1847, en de eerste suppletoire rekening over 1848, goedgekeurd. — De Staats-commissie, benoemd bij Zr. Ms. besluit van den 28 September 1850, n°. 35, tot onderzoek der algemeene rekening ten deze, is ontbonden, onder dankzegging voor den door haar verrigten arbeid.

Naar men van goederhand verneemt, zijn de onderhandelingen, op de oogenblik tusschen de Pruisische en Nederl. gevolmachtigden te Berlijn gevoerd wordende, over de aansluiting van de Nederl. met de Pruisische spoorwegen, hereids zoo ver gevorderd, dat men spoedig den goeden uitslag dier onderhandelingen op vrij zekere gronden te ontmoet mag zien. Men verzekert zelfs, dat Z. M. de Koning van Pruisen bereids zijne toestemming tot de aansluiting heeft gegeven.

Naar men verneemt zijn als kandidaten voor den hoogleeraarsstoel in de scheikunde aan de Hoogschool te Groningen voorgedragen de heeren van den Broek, van Utrecht, en Kerkhoff, van Breda, en aan de medische faculteit als extraordinaris de heeren van Deen, med. dr. te Zwolle, en Molenschot, privaats-docent te Heidelberg.

De Kamer van koophandel en fabrieken te 's Hertogenbosch is van Rijks wege gematigd een industrieel tuit die stad te verkiezen, om ten koste van het rijk de tentoonstelling te Londen te gaan bezichtigen en daardoor der nijverheid Bevorderlijk te zijn.

Men verneemt, dat door de Regering der stad Arnhem reeds eene commissie is benoemd, tot regeling van de aanstaande Tentoonstelling van Voorwerpen van Nijverheid uit Nederland en de Overzeesche Bezittingen, in den jare 1852 binnen Arnhem te houden, en dat die commissie bereids hare voorloopige werkzaamheden heeft aanvaard.

Onder de stukken die op de Tentoonstelling van Schilder- en Kunstwerken van levende meesters thans te 's Gravenhage geopend, de aandacht trekken, vinden wij onder anderen met lof gewag gemaakt van de voortbrengselen van twee Bredanaars, de schilders A. F. J. Vermeulen en P. van Schendel. De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* geeft er het volgende verslag van:

N°. 514. Eene wildmarkt bij avond, door A. F. J. Vermeulen, te Breda. Bij een ambulans polier, die eene kaars op zijn tand heeft geplaatst, staat eene dienstmaagd, met een koperen marktemmer aan den arm, eenig gevoelte te koop. Nu komt daarbij nog het licht van eene aan een naburig huis bevestigde lantaarn, de gloed die uit een kraampje op den tweeden grond voortstroomt, vervolgens de maan en eindelijk de lichten aan schier alle vensters der huizen. Al deze verschillende lichten doen hunne respectieve werking en geven een verrassend effect. De teekening is ook zeer lief. — Alleen de achtergrond komt den beoordeelaar voor wat te veel in den blauwen tint te vallen.

N°. 437. Het bezoek der herders bij de geboorte van Christus, of Jezus is het licht der wereld. Het Christus-kind ligt in de krib en is om het hoofd omgeven door zulk een gloed, dat deze al de personen en voorwerpen beschiint; op den achtergrond doet nog eene toorts hare werking. Wanneer de zon deze schilderij beschiint, is de uitwerking van den straalkrans inderdaad buitengemeen treffend. De figuren zijn overigens karvig en afsch geteekend en fraai van koloriet. Wij bemerkten op deze schilderij nog eene nieuwe opvatting in de voorstelling der engelen, die boven het kind Jezus zweven. Van Schendel heeft ze willen voorstellen als geesten en ze daarom doorschijnend afgebeeld, zoodat men alle voorwerpen, welke zich achter die engelen bevinden, door de lichamen heen ziet.

